

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

JAN 28 1942

NA BIKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvršni odbor,
nedelje in praznike).
:: Citajte, kar Vas zanima !!

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 18 — Stev. 18

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 27, 1942 — TOREK, 27. JANUARJA, 1942

Volume L. — Letnik L.

AMERIŠKI VOJAKI NA IRSKEM

AMERIŠKI VOJASKI ODDELEK SREČNO DOSPTEL V SEVERNO IRSKO. — VOJAKI SO IZ VSEH DELOV ZDRUŽENIH DRŽAV. — POVELJUJE JIM GEN. RUSSELL P. HARTLE

Prvi oddelek ameriških čet, ki so bile poslani v drugi svetovni vojni v Evropo, se je večeraj izkrcal v severni Irski. Več tisoč vojakov, ki so se brez javne vednosti peljali po nevarnem Atlantiku, je dospelo na Irsko po poveljstvom generala Russella P. Hartle-a.

Mesto, da bi ameriške vojske glasno pozdravljale ljudstvo, kot so Francozi pozdravili njihove očete v prvi svetovni vojni, jih je pri prihodu pozdravilo samo nekaj uradnikov, ki so zastopali kralja Jurija, angleški kabinet in angleško vojaško poveljstvo.

Zračni minister sir Archibald Sinclair je v svojem kratkem pozdravnem govoru rekel, da prihod ameriških vojakov na Irsko pomeni nov mejnik v vojni proti Hitlerju in vsem onim, ki se bore proti Združenim narodom.

Mladi ameriški vojaki, ki prihajajo iz vseh krajev Združenih držav pa so se komaj zavedali važnosti položaja, v katerem se nahajajo.

Navzlic temu, da se jim je zdelo vse nekako priprosto, vendar tiči v tem mnogo drame, kajti načrt za njihovo potovanje je bil izdelan za največjo tajnostjo. Ko so se odpeljali iz Amerike, niso vedeli, kam so namenjeni. Vso vožnjo so bili dobro zastraženi proti sovražnim podmornicam, aeroplanom in minam. In sedaj, ko so prišli v neko irsko pristanišče, še ne vedo, kam bodo dalje poslani.

Vojaške oblasti, ki jim je bil znan prihod ameriških vojakov so žale na dveh dolgih dneh razobesiti ameriško zastavo pri vratih s pomola. Na polomu jih je pričakala godba Royal Ulster Rifles polka.

Poleg zračnega ministra so pričakali Amerikance tudi vojvoda Abercorn, governor Severne Irske, ki je zastopal kralja Jurija; ministrski predsednik John M. Andrews in ostali ministri ulsterskega kabineta; zračni stotnik sir Louis Greig, ki je zastopal Kentskega vojvoda in general James E. Chaney, posebni ameriški opazovalec, pridružen ameriškemu poslanstvu v Londonu.

Dan ni bil posebno prijazen; bil je pač navadni zimski dan, kakoršnih je mnogo v Ulsterju. Ob istem času je nad Ulsterjem letel nek nemški aeroplan, ki pa je bil menda samo na poizvedovalnem poletu, kajti bomb ni metal.

Lačje so se nekoliko zamudile in vsi, ki so bili na pomolu, so nestrpno zrlji v smer od koder se morajo ladje prikazati. Slednjije je bilo mogoče videti obrise ladij na obzorju in vsakega je občajal nek nepoznan občutek kajti vsakdo si je mislil: "Yanky prihajajo." Ko so se ladje bližale, je bilo mogoče spoznavati posamezne vojsake ki so bili v popolni vojni opravi, od čelad do plinskih mask. Mnogi so se smejala, toda na njih obrazih je bilo opaziti začudenje in

Bitka v Macassar prelivu

Ameriški bombnik je potopil matično ladjo za aeroplan. — Bitka se še vedno nadaljuje.

Mornariški department naznanja, da se pomorska bitka, ki se je pričela v petek v Macassar prelivu med ofokoma Borneo in Celebes, še vedno nadaljuje in da je bilo večeraj zopet potopljenih nekaj japonskih vojaških ladij in transportnih parnikov. Med drugimi je bila potopljena tudi neka matična ladja za aeroplan. Poročilo ne pove, koliko raznih ladij je že bilo otopljenih, pravi pa, da je bilo potopljenih več sovražnih rušilev in transportov.

Na Malajskem polotoku pa so se Angleži umaknili iz Batu Pahata ob zapadnem bregu polotoka. Na drugih krajih pa drže črto.

Pri Rangoonu v Burmi so ameriški letalci, ki so pridruženi kitajski armadi, razbili japonsko zračno brodogradnjo 40 aeroplanov; izstrelili so 5 aeroplanov, enega pa poškodovali.

Kongres zahteva preiskavo

Kongresniki zahtevajo, da posebni odbor preišče celo zadevo o zanemarjenosti na Havaji.

Na podlagi dognanja in poročila komisije, ki jo je imenoval predsednik Roosevelt in kateri je načeloval član zveznega najvišjega sodišča sodnik Owen J. Roberts, zahtevajo kongresniki, da posebni kongresni odbor natančno še enkrat preišče vse okoliščine, ki so dovedle do katastrofe v pristanišču Pearl Harbor 7. decembra.

Posebno republikanski kongresniki so zelo glasni in pravijo, da so bili tudi v Washingtonu zaspani, ker se niso hoteli pripraviti, kaj delajo vojski in mornariški poveljniki na Havajskih otokih, da se zavarujejo proti morebitnemu sovražnemu napadu. Kongresniki tudi pravijo, da celo v generalnem štabu v Washingtonu ni bilo nobenega skupnega delovanja. Tudi nekatere

račovednost, kam so prišli.

Ko se je transportna ladja bližala pomolu, je godba zaigrala angleško himno zatem pa koračnic Johna Philipa Sousa "Stars and Stripes Forever." Ko je bila ladja privezana k pomolu in je bil ž njemu spušen most, je godba zaigrala "Star Spangled Banner."

Prvi je stopil na irsko tla poveljnik general Hartle, ki je bil najprej predstavljen angleškim čistožanstvenikom, nato pa je sledilo stiskanje rok vsokrog. Samo ob sebi umevno je, da je stopil s parnika najprej poveljnik, toda čast, da je stopil kot prvi vojak na irsko tla, je doletela navadnega 23 let starega vojaka Milburna Henke-ta iz Hutchinson, Minn. Ta čast ga je zadela slučajno, ker je stal blizu mostiča in je bil zato izbran, da prvi stopi na

mornice in hitri torpedni čolni potopili 30 japonskih ladij in transportov.

Na Bataan polotoku na Filipinih so imeli večeraj ameriški in filipinski vojaki nekoliko mir pred japonskimi napadi. V Subic zalivu je torpedni čoln pod poveljstvom ensigna George Cox-a potopil neko japonsko bojno ladjo s 5000 tonami.

Na Malajskem polotoku pa so se Angleži umaknili iz Batu Pahata ob zapadnem bregu polotoka. Na drugih krajih pa drže črto.

Pri Rangoonu v Burmi so ameriški letalci, ki so pridruženi kitajski armadi, razbili japonsko zračno brodogradnjo 40 aeroplanov; izstrelili so 5 aeroplanov, enega pa poškodovali.

ri demokratski kongresniki so tega mnenja.

Iz Bele hiše je tudi prišlo poročilo, da predsednik Roosevelt osebne ne namerava postaviti admirala Husbanda E. Kimmela in generala Walterja C. Shorta pred vojno sodišče. Predsednikov osebni tajnik S. T. Early je rekel, da imata pravico zahtevati postopanje vojaškega sodišča samo vojni in mornariški tajnik, ako sta prepričana, da je na podlagi poročila preiskovalne komisije to potrebno.

Ako bosta vojni tajnik Stimson in mornariški tajnik Knox zahtevala sodniško postopanje, ni znano, toda predsednikov tajnik Early je rekel, da sta bila oba poveljnika že odstavljena od svojih mest.

angleška tla.

S pomola so odkorakali proti železniški postaji, kjer so dobili majhen prigrizek nato pa so se odpeljali z vlakom, ki jih je že čakal.

Njih sprejem je bil zelo priprost, toda v svojem pozdravnem govoru je zračni minister sir Sinclair povedal marsikaj pomembnega ter je svoj govor končal z besedami: "Dobrodošli in vsa sreča z vami!"

Henke, čegar ime je neenkrat prišlo v javnost, je, predno je šel k vojakom, čelal v restavrantu svojega očeta na Main St. v Hutchinson, Minn. Njegov oče je bil rojen v Nemčiji, toda je prišel v Združene države že v svoji mladosti in je lojalen ameriški državljan. Njegova mati je tudi iz nemške rodovine, toda rojena v Združenih državah.

Hitlerjeva zimska črta izbrisana

Stockholm poroča, da se je Hitler s svojim glavnim stanom umaknil v Minsk. — Nemci izgubili med 6. in 15. januarjem 300,000 vojakov.

Ruski vojaki se dobro poslužujejo hudega mraza, ki je najhujši v več desetletjih ter čisti do sedaj zavzeto ozemlje ob dolgi rusko-nemški fronti. Hitlerjeva zimska črta je skoro popolnoma izbrisana.

Kot pravi neko poročilo iz Stockholma, se je Hitler s svojim gl. stanom preselil iz Smolenska v Minsk, 430 milj zapadno od Moskve.

To čiščenje ozemlje je v teku na 270 milj dolgi črti in teče od Orela in Kurska pa do Smolenska. Znano pa ni, kako daleč so se Rusi od Smolenska.

Rusi so že prebili nemško utrjeno črto pri Rževu. Rusi pravijo, da je ozemlje pred Moskvo in okoli Tule, 200 m južno od Moskve, očiščeno vsakega Nemca. Čiščenje pa se nadaljuje okoli Kalinina, 90 milj severozapadno od Moskve. In 50 milj vzhodno od Rževa.

Ruski informacijski urad naznanja, da so Rusi od 16. pa do 22. januarja osvobodili 694 mest, trgov in vasi.

V Donecevem bazenu so Rusi napredovali za 12 milj in so zavzeli 13 vasi. Ruski aeroplani so večeraj uničili 5 nemških vlakov z vojaštvom.

Informacijski urad tudi postavlja na laž nemško zatrnilo da so Rusi v zadnjih šestih tednih izgubili 1,000,000 vojakov ter pravi, da je imela Rdeča armada v tem času 30,000 mrtvih. Nemci pa so imeli od 6. pa do 15. januarja 300,000 mrtvih, med njimi tudi mnogo častnikov. Rusi tudi pravijo, da so zajeli 6 nemških aeroplanov, 16 strojníc, 300 motornih koles, 83 železniških voz in da je bilo ubitih 200 Nemcev.

Nemci še vedno izgubljajo

Poročila z ruske fronte naznanjajo, da na osrednji fronti divjajo sneženi viharji, toda Rusi navzlic temu še dalje napadajo nemške postojanke. Tako so v nevarnosti nemške postojanke pri Velikiji Luki, 80 milj od letske meje, je ogrožen Ržev ob gorenjem toku Volge, 130 milj severozapadno od Moskve, kakor tudi Orel, 200 milj jugozapadno od Moskve. Velika nevarnost preti tudi Belgorovu, 50 milj severno od Harkova v Ukrajini, ob glavni železnici, ki pelje v Moskvo.

S padcem Rževa, kar se more pričakovati vsak čas, bo Rusom zelo olajšan pritisk na Vijazmo, ki se nahaja sredi poti med že zavzetim Možajskom in Smolenskim.

Močna ruska armada prodira preko zamrzajene Dvine iz zavzete Toropca proti Velikiji Luki, 40 milj dalje proti zapaču.

Tudi na jugu od Moskve so Rusi napredovali. Vojaško poveljstvo naznanja, da je bilo večeraj zopet zavzetih 16 večjih krajev in da je bilo samo na enem mestu ubitih 1000 Nemcev.

Zadnje vesti o vojni

General Rommel je predril angleško črto v Libiji. — Avstranci se hrabro borijo na Malaji.

Angleži v defenzivi v Libiji

Poročilo iz Kaira v Egiptu naznanja, da Angleži priznavajo, da očiška protiofenziva potiska nazaj angleško armado v severni Afriki. Središče bojev je bilo prestavljeno od Antelata proti Zoulet Msusu, okoli 70 milj jugovzhodno od Gangazija in okoli 145 milj od El Agheile do kamor so Angleži najdalje dospeli.

Navzlic tem izgubam pa so angleški aeroplani napravili veliko škodo italjanskemu konvoju ki je peljal ojačenja v Afriko. Bombniki so tudi zelo poškodovali ali pa mogoče celo potopili 20,000 ton težak italjanski parnik, poškodovali še en drug transport in eno križarko.

Nemško vojno poročilo

O vseh teh bojih je nemško poročilo zelo kratko: "Na vzhodni fronti so precej vroči boji."

Pričeli se bodo boji s tanki

General Leonid Aleksandrovič Gorovov, ki je zavel železniški in čegar armada gonil Nemce povprečno po 5 milj na dan, pravi, da bo sedanja vojska dosegla svoj višek spomlad, ko se bodo spoprijeli močni tankni oddelki.

"Brez vsakega dvoma je nemška armada še vedno zelo močna," je rekel Gorovov, in nikakor ne smemo reči, da je bila poražena. Prav gotovo bodo Nemci spomlad pričeli z množstvenimi tanknimi napadi, ker imajo še vedno premoč v tankih. Pomlad bo vide-la velikanske tankne boje."

Gorovov pravi, da ruske tovarne sicer izdelajo mnogo tankov, da pa je še pri vsem tem potrebno, da Rusija od svojih zaveznikov dobi še več tankov, da bo v tem orožju dobila premoč nad Nemci.

Do prve polovice januarja so imeli Nemci premoč v zraku, sedaj pa se nemški aeroplani večinoma omejujejo na poizvedovanje.

Vožnja po železnicah bo zvišana

Zveza ameriških železniških prog je naznanila da bo 10. februarja podražena vožnja po vseh ameriških železnicah in sicer za 10 odstotkov.

To zvišanje bo splošno za vse razum za vojake in mornarje, ki se bodo vozili na dopust ali nazaj.

Avstranci odbili japonske napade

Avstranci ki se bore za mesto Rabaul, ki so ga zasedli Japonci, so odbili 11 japonskih napadov zadnja dva dni, četudi so Japonci v veliki premoči in so mnogi Avstranci še le dobili ognjeni krst.

Angleži izgubljajo na Malaji

Po večdnevni vroči bojev so Angleži prepustili Japoncem Batu Pahat 60 milj od Singapura na Malajskem polotoku.

Na tem kraju je angleška bojna črta dolga okoli 90 milj in jo branijo Angleži Avstranci in Indijci.

Hudi boji v Srbiji

Havassova časnikarska agencija poroča iz Sofije da so v teku zelo vroči boji pri Baj-na Rači in Valjevem med armado "felamarsala" Nedieva in četniki generala Mihajlovića.

Columbia radio postaja v New Yorku je prejela sporočilo da se bližja velika bitka med Albanci in Italjani blizu Tirane in po drugih krajih Albanije.

Vojna v Afriki

Najkasnejše poročilo: Četudi Angleži vedno napadajo prodirajoče Nemce v zapadni Cirenejski, vendar se je bojna črta pomaknila za kakih 45 milj od Antelata do Msusa. Nemški poveljnik general Rommel ima še vedno kakih 10,000 vojakov in močne tankne oddelke. Njegov cilj je Bengazi in mogoče se mu bo tudi posrečilo zavzeti to važno pristanišče.

Nalezljive bolezni v Evropi

V Nemčiji razsaja pegasti legar. — Influenca med vojaki na ruski fronti. — Legar v Španiji.

Nek švedski sloveči zdravnik, ki je na povabilo nemške vlade šel v Berlin, je na svojem povratku v Stockholm sporočil, da se raznealezljive bolezni zelo širijo po Nemčiji, ter pravi, da te bolezni med Nemci zahtevajo mnogo več žrtev kot pa boji na ruski fronti.

Ta zdravnik pripoveduje, da v zdravstvenem uradu v Berlinu visi velikanska tabla ki kaže širjenje raznih kužnih bolezni po Nemčiji in po zasedenih deželah.

Po Nemčiji se posebno širi pegasti legar, ki se je najprej pokazal v Varšavi, nato pa se je razširil proti zapadu in ju-

VOJAŠKA REGISTRACIJA

Vsled razglaša predsednika Franklina D. Roosevelta dne 5. januarja 1942 bo vojaška registracija za vse moške v starosti od 20 do 45 let v nedeljo 15. februarja in v ponedeljek 16. februarja.

Napoveduje Hitlerjev padec

Slavni nemški pisatelj Emil Ludwig napoveduje Hitlerjev padec vsled revolucije, ne sicer v Nemčiji, temveč v Italiji in v zasedenih deželah.

"Vsled prirojene pokorščine nemškega naroda, njegove požrtvovalnosti, pomanjkanja smisla za revolucijo in bojazni pred novim Versaillskim mirom se Nemei borijo," pravi Ludwig. "Nemčijo bo premagala pomorska sila, blokada, vstajev v zasedenih državah, revolucija v Italiji in pomanjkanje modernih družabnih in moralnih načel. In pruski generali bodo odstranili Hitlerja."

Japonska ima zagotovilo Rusije

Japonski vnani minister Sigenori Togo je v poslanski zbornici rekel da je takoj ob izkrcanju vojske na Pacifiku Japonska prejela od Rusije zagotovilo, da se bo natančno držala svoje nevtralne pogodbe z Japonsko.

Ministrski predsednik Hideki Tojo pa je rekel, da v vojni ni mogoče zmagati z denarjem, temveč z vojniki. Dalje je rekel, da bodo japonski vojaki premagali materjalne vires Združenih držav in da je zaradi tega Japonski zmaga zagotovljena.

"Ako kaj šteje vojak," je rekel Tojo, "tedaj je Japonska na vrhuncu. Vsled tega se tudi ne bojim Amerike, četudi ne omišljavažjem velikanskih vojaških izdatkov, ki jih predsednik Roosevelt zahteva od kongresa. Dokler imamo vojske, ki so bili vežbani 3000 let, nas ne bo premagala Amerika ki se zanaša samo na materjalno moč, kajti slednjije se bojujejo samo vojaki."

Angleži bombardirali pristanišče Brest

Škadron angleških aeroplanov je bombardiral zasedeno francosko pristanišče Brest v Franciji kjer se nabajate nemški oklopnici Seeharhorst in Gneisenau. Angleži niso izgubili niti enega aeroplana.

Mnogo nemških vojakov je zbolelo za legarjem.

Mnogo tisoč nemških vojakov na fronti pri Leningradu je bolnih za slično boleznijo, kot je bila leta 1918 španska influenza. V Varšavi so Nemci potrosili 8,000,000 poljskih zlotov za razkuževanje in cepljenje proti legarju, toda je vdaril na dan z novo silo.

Španska ima boleznijo vseh prvst in največ legar in ravno tako tudi Holandska, Belgija, Danska in Francija. Med nemškimi in italjanskimi vojniki v Afriki se je zelo razširil sifilis, iz Dakara v vzhodni Afriki pa po očajo o rumeni mrzlici.

GLAS NARODA

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Sakser, President; J. Lopsha, Sec. - Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays. Subscription Yearly \$5. - Advertisement on Agreement.

En celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.-; za pol leta \$3.-; za štiri leta \$18.-. Za New York za celo leto \$7.-; za pol leta \$3.50. Za inostranstvo za celo leto \$7.-; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenim sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 5-1243

JUGOSLOVANSKI VOJNI UJETNIKI

V nemških taboriščih se nahaja okoli 190.000 jugoslovanskih vojnih ujetnikov. To so vojaki prvotne jugoslovanske armade, ki se je pri nemškem vpadu svetno nedeljo, 6. aprila junaško postavila v bran. Kaka usoda je vsled tega odpora zadela Jugoslavijo, nam je vsem znano. Vojaske izvedenci vseh dežel pa tudi vedo, da je ta junaški odpor jugoslovanske armade zavlekel nemški napad na Rusijo za najmanj šest tednov. Posledica te zakasnitve so sedanjí veliki nemški porazi v Rusiji.

In še dalje se bori jugoslovanska armada, v kateri je tudi mnogo slovenskih častnikov in vojakov, pod poveljstvom junaškega generala Draže Mihajlovića, v visokih gorah južne Srbije, Bosne in Hercegovine in v Črni gori proti Nemcem in Italijanom.

Mihajlovićevi armadi ne moremo pomagati, pač pač moremo pomagati našim ujetnikom v Nemčiji.

Znano nam je, da so bili zavoji, ki so bili poslani s posredovanjem Ameriškega Rdečega križa, izročeni našim vojnim ujetnikom v Nemčiji. Na tisoče čopisne je potrdilo prejem pošiljatev. In Ameriški Rdeči križ bo še dalje pošiljal zavoje raznih potrebščin jugoslovanskim vojnim ujetnikom.

Da se ujetnikom v nemških taboriščih ne godi prav posebno dobro in še zlasti zaradi tega ker so Slovani — kajti Hitler smrtno sovraži vse Slovane in se je zaklel, da jih bo uničil — si moremo pač misliti. Nujno potrebujejo pomoči. In kdo jim bo pomagal, ako ne mi?

Kdor ima le količjak usmiljenja do svojega brata, mu bo pomagal v-stiski. Nikdo pa ni tako zelo potreben pomoči, kot vojni ujetnik.

Zavijki, ki se pošiljajo vojnim ujetnikom, veljajo \$2.40. Kdor bi hotel vojnim ujetnikom poslati kaj pomoči, naj tedaj pošlje za vsak zavitek \$2.40 na naslov: American Friends of Yugoslavia, 8 W. 40th St., New York, N. Y.

Splošno poznana ameriška organizacija Y. M. C. A. se zanogo trudi, da olajša trpljenje vojnih ujetnikov in tako tudi jugoslovanskih. Zastopnikom te organizacije je dovoljeno redno obiskovati razna taborišča vojnih ujetnikov. In tajnik Y. M. C. A. v Nemčiji naznanja, da je bilo med vojne ujetnike že razdeljenih 20,000 knjig.

Kot poročajo oni, ki obiskujejo taborišča vojnih ujetnikov, dobivajo ujetniki sicer primerno hrano, da jim zaostaje pri njihovem delu, toda veliko veselje jim napravi kaka pošiljatev, ki pride od koderkoli.

Bratje, pomagajmo našim ujetnikom s tem, da potom American Friends of Yugoslavia pošljemo kak zavitek.

VELIKO SNEGA NA BALKANU

Prejšnji teden je po osrednji in jugovzhodni Evropi divjal močan snežen vihar, ki je prišel iz Rusije. Sneg je skoro popolnoma uničil prometne zveze osišča in z nenavadno debelo plastjo pokril Madžarsko, Rumunsko in Bolgarsko. Mnogo žrtev sta sneg in mraz zahtevala v Jugoslaviji in na Grškem.

Že pred tremi tedni je zavalilo zelo mnogo snega in na sedanji nepričakovani snežepi metež ljudje niso bili pripravljani. Na Rumunskem je znežilo neprestano 11 dni in železniški promet je bil popolnoma ohromljen. Med posameznimi balkanskimi državami sploh ni nobene zveze.

Usmrtitve v Trstu

(JOO.) — "Naša Sloga" glasilo južno-ameriških Jugoslovancev, posveča svojo številko dne 19. dec. ustrelitvam v Trstu. Iz tega lista prinašamo sledeče:

Fašistična Italija je vnovič pred vso svetovno javnostjo pokazala, kako vztraja v svoji odločitvi, da naš narod preganja, da mu vzame vse pravice do življenja. Da vse bolj stisne okrog njega verigo suženjstva, da ga uniči. V krajih, ki jih je Italija zasedla v času sedanje vojne, njena vojska izvršuje teror nad našim narodom, uporablja drakonska sredstva za preprečevanje narodne svobode, uničevanje vseh kulturnih, socialnih, gospodarskih in narodnostnih pridobitev in izvaja tisto znano in odurno politiko fašističnega režima da raznarodi vse kar le more. Pri tem ne izbira sredstva in ne okleva pred zločini, kadar se mu zdi potrebno izvršiti jih nad tistimi, ki mu stoji na poti, ki ga ovirajo pri izvrševanju njegovih peklenških načrtov. Otroke silijo hoditi v italijanske šole, ker so vse druge zaprte; otroke silijo zahajati v fašistična društva; inteligenco streljajo, zapirajo in preganjajo, narodu se jemlje vsa možnost za svobodno življenje. Tak teror, take brezskrbnosti, taka nekulturna, divjaštva in nemoralna zverinitva izvršuje Italija v Sloveniji, hrvaškem Primorju, Dalmaciji in Črni gori že osem mesecev, a v Istri, Gorici, Reki, Zadru in Lastovni pa že polnih 23 let. Ko je Italija — tedaj dr. Ivan Marija Čok. Ob koncu leta 1940 je bilo v celotnih 40 državah iz vse Jugoslavije. Ta društva in Zveza sama so bila priznana od jugoslovanskih oblasti, in če bi izvrševala kakšno teroristična dela, bi jih jugoslov. oblasti vsekakor prepovedale. Zveza je izdajala svoje uradno glasilo "Istra" ki se je tiskalo v Zagrebu; eden največjih odsekov Zveze, propagandni odsek je imel svoje mu je bil dr. Lavo Čermelj, glavni obtoženev in sedanjem procesu v Trstu. Člani društva s obili izključno Hrvati in Slovenci iz Julijske Krajine, a udeleževali so se v vseh strujah jugoslovanskega javnega življenja. Med njimi so bili ministri jugoslovanske vlade, pomočniki ministrov, višji uradniki raznih ministerstev, pesniki, pisatelji, časnikarji, vseskiški profesorji, srednjoškolski in ljudskoškolski učitelji, častniki vojske in mornarice itd.

Da so vsi ti, kot tudi ves jugoslovanski narod težili za tem, da se Istra, Trst in Gorica osvobodijo izpod italijanskega suženjstva in pridružijo Jugoslaviji in da so za to delali, ni narodna tajnost, ker je to njihova pravica, pravica, ki jim jo daje narodna zavodnost, pravica vsakega človeka, narodov in delov narodov, da živijo svobodno v svobodni domovini. Toda točno je in pribito, da se niso borili za urednicevanje zgoraj imenovanega cilja ne z atentati in ne s terorističnimi deli, temveč s sredstvi, ki so dovoljene med kulturnimi narodi; s propagando, izdajanjem knjig in brošur, s pisanjem člankov, predavanji in zborovanji, vse v takih mejah, da se ne žali odnošajev, ki so vladali med Jugoslavijo in njenim zahodnim sosedom kajti s poslabšanjem odnosov med Jugoslavijo in Italijo se je sam po sebi poslabšal tudi že itak položaj našega naroda pod Italijo.

Znano je, da je v Istri, Trstu in Gorici čisto prišlo do spopadov med italijanskimi oblastmi in našim narodom, toda teh spopadov ni organiziral narod, temveč so jih izzvale italijanske oblasti. Našim rojakom celo ni bilo treba sodelovati pri poškodevalnih delih ali terorizmu — italijanske oblasti so jih obtoževale, zapirale in tožile. Sedanja obsodba v Trstu nam to najboljše dokazuje. Večina obtožencev v zadnjih letih ni bivala v Italiji, temveč v Jugoslaviji. In vendar so obtoženi in obsojeni za dela, ki so se zgodila v Italiji v času, ko so neki med njimi bili v Jugoslaviji, drugi pa od italijanskih oblasti internirani, tretji pa živeli v svojih rodnih mestih pod nadzorstvom italijanskih oblasti, ki so se jim morali javljati po trikrat na dan in celo ponoči.

Nastaja vprašanje: zakaj so italijanske oblasti obtožile vsega 71 oseb in pred sodišče postavili vsega 61, ker jih 11 ni moglo prijeto, ko je pa samo v Jugoslaviji bivalo nad 70.000 Slovencev in Hrvatov iz Julijske Krajine.

Ze prej smo poročali po izvirnih vesteh, ki smo jih prejeli, da so Paveličevi "vtaši" pozapri malone vse Hrvate in Slovence iz Julijske Krajine, ki so ostali v "neodvisni"; nekateri so ustrelili, drugi so po zaporih, tretji pa v koncentracijskih taboriščih. Isto je napravila Nemčija z tistimi, ki jih je dobila na ozenjaki, ki ga je zasedla. Kakor Nemčija tako tudi "svobodna" Hrvatska ne izročače Italiji oseb, ki jih ta zahteva zaradi političnih zločinov in tudi Italija jih ne izroča "svobodni" Hrvatski, zato je Italija postavila pred sodišče samo tiste glavne, vodilne iz vrst Hrvatov in Slovencev, ki jih je dobila na ozenjaki, katerega je zasedla italijanska vojska. To je v glavnem del Slovenije okrog Ljubljane. Postavili so jih pred sodišče in nad njimi je posebni fašistični sod izrekel kazni: devet jih je obsodil na smrt, 58 na ječo od enega do 30 let, štiri pa je oprostil.

Imena tistih, za katere je državní tožilec zahteval smrtno kazen so: Dr. Lavo Čermelj, ing. Ante Šćuka, Ivan Ivančič, Franjo Kavc, Viktor Bobek, Šime Kož, Vekoslav Tutaj, Josip Tomažič, Friderik Lomek, Ivo Latmal, Josip Vrančič in Bolčič. Oprostilno obsodbo je državní tožilec zahteval za Josipa Kosa in Rudolfa Lenarda.

mi in našim narodom, toda teh spopadov ni organiziral narod, temveč so jih izzvale italijanske oblasti. Našim rojakom celo ni bilo treba sodelovati pri poškodevalnih delih ali terorizmu — italijanske oblasti so jih obtoževale, zapirale in tožile. Sedanja obsodba v Trstu nam to najboljše dokazuje. Večina obtožencev v zadnjih letih ni bivala v Italiji, temveč v Jugoslaviji. In vendar so obtoženi in obsojeni za dela, ki so se zgodila v Italiji v času, ko so neki med njimi bili v Jugoslaviji, drugi pa od italijanskih oblasti internirani, tretji pa živeli v svojih rodnih mestih pod nadzorstvom italijanskih oblasti, ki so se jim morali javljati po trikrat na dan in celo ponoči.

Nastaja vprašanje: zakaj so italijanske oblasti obtožile vsega 71 oseb in pred sodišče postavili vsega 61, ker jih 11 ni moglo prijeto, ko je pa samo v Jugoslaviji bivalo nad 70.000 Slovencev in Hrvatov iz Julijske Krajine.

Ze prej smo poročali po izvirnih vesteh, ki smo jih prejeli, da so Paveličevi "vtaši" pozapri malone vse Hrvate in Slovence iz Julijske Krajine, ki so ostali v "neodvisni"; nekateri so ustrelili, drugi so po zaporih, tretji pa v koncentracijskih taboriščih. Isto je napravila Nemčija z tistimi, ki jih je dobila na ozenjaki, ki ga je zasedla. Kakor Nemčija tako tudi "svobodna" Hrvatska ne izročače Italiji oseb, ki jih ta zahteva zaradi političnih zločinov in tudi Italija jih ne izroča "svobodni" Hrvatski, zato je Italija postavila pred sodišče samo tiste glavne, vodilne iz vrst Hrvatov in Slovencev, ki jih je dobila na ozenjaki, katerega je zasedla italijanska vojska. To je v glavnem del Slovenije okrog Ljubljane. Postavili so jih pred sodišče in nad njimi je posebni fašistični sod izrekel kazni: devet jih je obsodil na smrt, 58 na ječo od enega do 30 let, štiri pa je oprostil.

Imena tistih, za katere je državní tožilec zahteval smrtno kazen so: Dr. Lavo Čermelj, ing. Ante Šćuka, Ivan Ivančič, Franjo Kavc, Viktor Bobek, Šime Kož, Vekoslav Tutaj, Josip Tomažič, Friderik Lomek, Ivo Latmal, Josip Vrančič in Bolčič. Oprostilno obsodbo je državní tožilec zahteval za Josipa Kosa in Rudolfa Lenarda.

Imena tistih, za katere je državní tožilec zahteval smrtno kazn. so: Dr. Lavo Čermelj, ing. Ante Šćuka, Ivan Ivančič, Franjo Kavc, Viktor Bobek, Šime Kož, Vekoslav Tutaj, Josip Tomažič, Friderik Lomek, Ivo Latmal, Josip Vrančič in Bolčič. Oprostilno obsodbo je državní tožilec zahteval za Josipa Kosa in Rudolfa Lenarda.

JERRY KOPRIVSEK in njegov orkester na ploščah. Terentinka Polku. Na planincih—valček št. M 575. In DUQUESNE UNIVERSITY TAMBURICA — št. M 571. Za tož. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH Inc. 463 West 42nd Street, New York

To in Ono

(Kateri med dvanaestimi, za katere se je zahtevala smrtna kazn, so res bili obsojeni na smrt, nismo mogli zvedeti, kakor tudi nismo mogli zvedeti vseh imen obtožencev, čeprav je "Odbor Slovencev in Hrvatov pod Italijo" povzel vse mere, da bi to zvedel. Uredništvo "Critice" je po posredovanju "United Press" na prošnjo omenjenega odbora zahtevalo iz Trsta obširno poročilo. Toda v tem času je izbruhnila vojna med Združenimi državami in Italijo in zato so italijanske oblasti zaprle vse ameriške častnikarje v Italiji in oni več niso mogli pošiljati poročila svojim uredništvom in poročevalnim družbam. Tudi naša vest, da so v Trstu obsodili na smrt devet obtožencev, ni prišla naravnost iz Trsta, temveč iz Švice.

Pet novih grobov, v katerih počivajo mlada trupla, polna poleta in moči, prežeta z zavajnim jugoslovanskim duhom, preriseta s svinčenkami ubijalskih in s krvjo oskropljenih fašističnih pušk, so nov dokaz baharstva in krutosti, s katero naš večni sovražnik zatira naš narod. Toda ti novi grobovi so tudi nov dokaz za našo nezlomljivo moč, čvrsto vero in odločnost za borbo, da ne omagamo, da vztrajamo v borbi proti sovražniku za svobodo, rešitev in boljšo bodočnost našega naroda.

Novi žrtve, ki jih je dal od Jugoslavije odtgnati del našega naroda, za svoj narod, so dokaz, da ta del našega naroda v 23 letih ni klonil s svojim duhom, da ni opustil borbo in da bo v njej vztrajal vse dokler se ne bodo uresničile njegove sanje, njegova želja in njegova odločitev, da se zlomi sovražnika in da se zedini s svojimi brati iste krvi v svobodni in močni Jugoslaviji.

Zakaj so jih obsodili. Državní tožilec, ki je v svojem govoru zahteval smrtne kazni za 12 obtožencev, za dru-

Uprava lista je poslala na Jugoslav Relief Committee of America, Slovene Section (Jugoslovanski Pomožni Odbor, Slovenska sekcija) Chicago, Ill., darove sledenih rojakov in rojakinj:

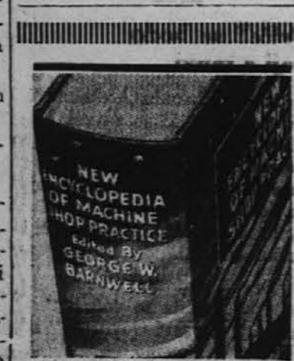
- Poslano decembra meseca: A. Frelich, Springdale, Mont. \$ 1.- Mrs. M. Omeje, Valley, Wash. \$12.- Joseph Britz, Crossing, B. C. Canada \$ 5.00 K. Hlebanja, Fort Pierce, So. \$25.- Miss Fanny Ansich, Irvington, New Jersey \$50.- M. Krofina, Johnstown, Pa. \$ 2.- \$95.-

Poslano 23. januarja: John Premru, St. E. Norwalk, Conn. \$ 7.- Neimenovani \$ 2.- \$ 9.- Skupaj \$104.-

Ruski veliki knez Mihajlo je nekoč z velikim spremstvom obiskal astronoma Strujeva. Našel ga je v njegovi zvezdarni. Knezevo spremstvo je nosilo nešteto odlikovanj, Strujev pa je bil oblečen le v ponošen ogrtač. Učenjak je bil očividni zadregi, toda knez se je obrnil k svojemu spremstvu in rekel: "Gospoda, nikar ne glejte tako začudeno astronom je gotovo presenečen zaradi tega, ker vidi toliko zvezd na nepravem mestu..."

Robert Bunsen, slovití kemik, je bil kakor mnogi veliki močje, pogostoma duševno odsojen, posebno oseb in imen si čestito ni mogel zapomniti. Nekoč ga je obiskal neki tovariš, pa se ni mogel spomniti, kateri je to. Zdal se mu je videlo, da je prof. Kekule, zdaj pa prof. Strecker. Med pogovorom se je zaman prizadeval, da bi dognal, kateri izmed obeh stoji pred njim. Sprva je mislil, da je Kekule, potem spet Strecker, končno je bil prepričan, da gre za Kekuleja. Ko se je obiskovalec poslavljaj, je menil Bunsen z nasmeškom: "Veste, da sem vas za trenutek smatral za Streckerja!" — "Saj to tudi sem!" je odgovoril začudení gost.

Vsak lastnik ali voznik avtomobila, trucka ali motornega kolesa, ki vozi po javnih cestah, mora najkasneje do 1. februarja, 1942 imeti nalepljeno posebno znamko Federal use tax stamp. Kdor tega ne bo imel, bo po postavi kaznovan. Znamke so sedaj na prodaj v vsakem poštnem uradu in vsakem davčnem uradu ter veljajo \$2.09 za dobo prvih petih mesecev in bodo veljavne do 30. junija, 1942. Da se izognete gneči in kazni, kupite znamke že sedaj. Nekat zanimivosti. — Golob podvoji svojo težo v 8 dneh, potem ko se izleže, raca v 6 dneh, kura v 9 dneh, človek pa šele po 4 do 5 mesecih. Vsako leto se izdelata približno ena milijarda umetnih zob iz porcelana. Niagara bruhne vsako minuto 425.000 kub. m vode v globino 48 m. Ta ogromna vodna kila se le neznatno izkorišča. Poskusi z živalsko psihologijo so pokazali, da imajo krave boljše spomin kakor konji. Izdelan je bil barvni slovar, obsegajoč 7056 gesel odnosno barvnih odtenkov. V Rusiji so izdelali jadralno letalo, težko samo 42 kg. Letalo je tako majhno, da ga ima človek doma v stanovanju. Škoda, ki jo povzročajo termi na arevju, na lesenih poslopjih, papirju in knjigah znaša preko 20 milijonov dolarjev.

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Special znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini GEORGE W. BARNWELL. Podlago za mehanično znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popisuje in v slikah pokaže temeljna dela mehanike. Razloži vse natanko, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Poiči vas, kako je treba uporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šole početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. — 1000 slik in risb, 576 strani, trdo vezana knjiga stane Samo \$1.98

Naročite pri: KNJIGARNI Glas Naroda 216 West 18th Street New York

REVMATICNE BOLEČINE? Dobre zdravilne, prijetne tablete s Pain-Expeller — čudovitim mazilom. Nad 18 milijonov prodanih odličnih dober zdravilni delovodnosti. Zavarujte prvi Pain-Expeller s Sloga na štališču. PAIN-EXPELLER

Najboljši prijatelj v nesreči vam je: SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA. Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti. ČLANSTVO: 60,000. PREMOŽENJE: \$10,000,000.00. Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ. Glavni stan: 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Mali Oglasi imajo velik uspeh. Prepričajte se!

Kratka Dnevna Zgodba

Dr. FR. MEŠIČ:

Palček, naš zimski pevec

Kakor daleč na okoli sega pogled, do skrajnih menikov obzora, se blišči in sveti pokrajina v snegu in ledu. Ivju in medlam zimskem soncu. Fotograf, ki v ozki, globoki strugi rije po sredi gorske drage, skoraj molči pod srebrnkastim ledom. Nad njim se planja zasneženo grmičevje in trnje, obrobajoč zamrzli potok in njegove globeli, vrbe, trnolice, beli trni, divji šipek, ostrožnice, vse vprek zverženo kakor neprodorna živa meja. Mir, tišina, molk navzgor in navzdol, da trdi sneg tem glasneje škriplje pod tvojimi koraki, ko se po ozki gazi sprehaš skozi drago ob njem potoku.

Tedaj zadoni na mah iz goste prepletene gromovja nemirno, razburjeno in jezno, trrr, trrr, trrr, tiktiktiktik; taka glasno in hripavo, kakor da bi kričal v najbližji bližini velik kričavi ptič. Na najvišji vejici ukrivljene trnolice zagledaš drobne ga palčka, ki se repeni, zgraja, vznemirja, razburja in jezi prav nad tabo, ker si se drznil, da sišiš v njegovo zimsko kraljestvo ter ga motiš v njegovem trenutnem skrivališču. Sedaj moraš nepremično obstati.

Kakor z nekim umetnim sprožilom neprenehoma proži in postavlja kvišku skoraj navpično pokonci svoj kratki, okrnjeni repok, in te tako spominja na gizdavo pastirčico, sprehajajočo se ob potoku; kakor da bi se ti hotel ponašati in rogati, dela smešno čudaste, nagle, globoke poklončke, se hudeje, jezno pripogiblje in se docela pomiri šele, ko se je prepričal, da mu res nisi sovražna. Morabit izgine tedaj za trenutek ali dva v svoj trnoliciasti gradič, da stika tam po njegovih shranjilih in kleteh za hrano in okrepčilo; kmalu pa se ti zopet prikaže, zlasti v sončnih jasnih in mirnih zimskih dneh, ko ogreva toplo sonce tudi njegovo podnevno nadzemsko bivališče. In tedaj zadoni v molku in tišini zimskega dne po zasneženi dragi njegova pesem, praznično vesela in glasna, kakor da je zanj že napočil čas pomladne sreče in ljubezni. S tako vneto, s tako silo in s takim poudarkom zvrzoli drobi in prepeva drobni a trdni in utrjeni palčič svojo zimsko pesem, da se kar trese na vsem svojem majhenkem pepelnatosivem telescu. Sama radost, samo veselo razpoloženje in samozadovoljstvo, ga je pri tej zimski pesmi vsakomur v v zglede in tolažbo, kdor bi v hudem zimskem času hotel omagati, da pogumno vzdrži in potrpi, dokler se ne vrne prava vigrad. Palčkova pesem doni izredno toplo, krepko, glasno, čisto in jasno, obsega tri različno ločene kitice, ki so zvezane med seboj po posameznih vmesnih zvokih ter imajo kratke uvod zategnjenimi piski in žvižgi, kakor bi piskal na žvego. V molku zasnežene in oledenele zimske pokrajine prizor, vreden truda, da ga poiščeš in uživaš, ko so vsi drugi peveci pred zimskim mrazom in pomanjkanjem hrane zbežali na jug ali pa okoli naših hiš žalostno prosijo, posedajo in molče ko grob.

(Našemu palčku tudi najhujša zima ne more nič škoditi. Razen pravega gnezda, ki si ga najraje napravi v kakki podzemski luknji ali jami, zaradi česar se latinsko imenuje jamar (troglodytes) ima proti zimskemu mrazu in drugim vremenskim neprilicam še drugo zavetišče, pribežališče in prenočišče. Pod hrkajkastim strom, pod starimi, prepelini drevesnimi koreninami ali v razpokah skalnatega brega ob potoku si nastelja edoher meter pod zemljo krogli podobno mehko ležišče, ter si ga že poleti in jeseni preplete z bilkami, lišaji in vlakenci od znotraj pa zamaši z mahovjem, s puhom in perjem. Tu leži, se skriva, dramlje in spi na mehkem in toplim tudi v najhujši zimski burji brez strahu in brez nevarnosti, ko druge naše ptičke ne vedo, kam naj bi varneje zbežale pred zimo, mrazom in svojimi sovražniki.

Tudi pred prebrano v zimskem času naš "ptič jamar" ni prav v zadregi. Majhen droben in trden, kakor je, se prerije skozi sneg do preperelih storov in korenin; tisoč in tisoč žuželk in ličink, ki se v njih skrivajo čez zimo, si zna tani poiskati, tako da njegov zimski jedilni list ne pogrša skoraj nikesar. In tako ni prav nič čudno, ako lepega in toplaga zimskega dne, ko je nasičen, spočit in ogret že od podzemske toplote in gorkoga ležišča priteče na sonce in golo trnolico, prepeva veselo, zadovoljno, prav ponudansko svojo pesmico, dočim se ostali naši stalni peveci jedva upajo začeti, pritaženo se gibati ali čakati ob toplih žarkih zimskega sonca.

Palček ali stizček je eden izmed najmanjših, najdrobnejših in najbližjih naših, splošno znanih stalnih ptičev, četudi ni med vsemi res najmanjši. Kakor razodeva veliko življenjsko modrost, ko kakor noben drug ptič, zna sredi hude zime uživati veselje ljube pondadi, tako je tudi v svetovno znani višinski letalni tekmi ptičev pokazal svojo izredno spretnost in zvitost, ter je tako tudi zmagal, da je za orlom, pravim kraljem ptičev, po pravici si zaslužil tudi ime kraljiček. Če bi drugi ptiči bili enako zvit, bi se gotovo tudi postžili njegove zvitosti pred njim. Tako pa je, on edini sedel dvigajločnu se orlu na hrbet. Ko orel v nedoglednih višavah stratosfere omaga, zleti stizček z njegovega hrbta še nekoliko višje, premaga orla in zmaga v slovitem višinskem poletu.

Veselo in zanimivo je opazovati palčke, kadar imajo mlade. Menjaje se priletavata k gnezdju in v gnezdju stara dva z obilno hrano za "mladiče v kljukiškah. Tedaj izgledata, kakor da bi imela dolge brke, tako štrle in vise njima iz ključkov na obeh straneh nožice raznih prelev in žuželk, ki so za mladiče najslajša pečenka. Ko zapuste mladič gnezdju, jih stara dva ponujeta skrbno v vseh potrebah in umetnostih vsakdanjega življenja. Skozi najgostejše trnovito grmičevje šviga družina drobnih palčkov z neverjetno spretnostjo sem ter tja, preiskuje še tako skrivne kotičke, pobira, zobje žuželke in polni zeločede; mladiči pa kaj porredno delajo prve elegantne poklončke ter samozvestno vibajo repke, kakor da bi bili že veliki, večji kakor palec v trnoliciastem kraljestvu oh zuberčnem potoku.

Palček ali stizček je eden izmed najmanjših, najdrobnejših in najbližjih naših, splošno znanih stalnih ptičev, četudi ni med vsemi res najmanjši. Kakor razodeva veliko življenjsko modrost, ko kakor noben drug ptič, zna sredi hude zime uživati veselje ljube pondadi, tako je tudi v svetovno znani višinski letalni tekmi ptičev pokazal svojo izredno spretnost in zvitost, ter je tako tudi zmagal, da je za orlom, pravim kraljem ptičev, po pravici si zaslužil tudi ime kraljiček. Če bi drugi ptiči bili enako zvit, bi se gotovo tudi postžili njegove zvitosti pred njim. Tako pa je, on edini sedel dvigajločnu se orlu na hrbet. Ko orel v nedoglednih višavah stratosfere omaga, zleti stizček z njegovega hrbta še nekoliko višje, premaga orla in zmaga v slovitem višinskem poletu.

Veselo in zanimivo je opazovati palčke, kadar imajo mlade. Menjaje se priletavata k gnezdju in v gnezdju stara dva z obilno hrano za "mladiče v kljukiškah. Tedaj izgledata, kakor da bi imela dolge brke, tako štrle in vise njima iz ključkov na obeh straneh nožice raznih prelev in žuželk, ki so za mladiče najslajša pečenka. Ko zapuste mladič gnezdju, jih stara dva ponujeta skrbno v vseh potrebah in umetnostih vsakdanjega življenja. Skozi najgostejše trnovito grmičevje šviga družina drobnih palčkov z neverjetno spretnostjo sem ter tja, preiskuje še tako skrivne kotičke, pobira, zobje žuželke in polni zeločede; mladiči pa kaj porredno delajo prve elegantne poklončke ter samozvestno vibajo repke, kakor da bi bili že veliki, večji kakor palec v trnoliciastem kraljestvu oh zuberčnem potoku.

KOPANJE VEKOV PLJUČNIC??

Amerika je dežela, kjer spada vsakdanja kopel k jutranjemu programu kakor drugod zanjtrk. Biti brez kopalnice — ali opustiti kopel, kakor jo opuščajo mnogi, čeprav imajo doma kopalnice — to v ameriških mestih skoraj sploh ni mogoče. Toda vedno ni bilo tako in lahko rečemo, da v Ameriki kopalna kad in telesna čistota nista bila vedno tako v časteh kakor zdaj. Saj je dobila Amerika prvo kopel šele leta 1842, tako da niti sto let še ni stara. V prvi kopalnici se je kopal neki Thompson v Cincinnati, O. in veljal je za potratnega, ki ne ve, kaj bi počel s svojim parjen. Vendar so ga pa kmalu v posnemali še drugi in tako je prišlo kopanje v modo. Čudno je, da so kopanju najbolj nasprotovali zdravniki, čes, da pomeni nevarnost prehlada in revmatizma ali celo pljučnice. Na podlagi zdravniškega mnenja je filadelfijsko policija prepovedala ljudem kopanje od 1. novembra do 15. marca. Ta odlok je prišel tudi pred občinski svet, kjer se je vršela burna debata in končno je bila prepoved preklicana, toda samo z večino dveh glasov. V državi Virginiji so bili pa bolj praktični in izmislili so si: Če se hočejo ljudje kopati, naj se kopljejo, samo davček morajo plačati. Tako so obremenili vsako kopalnico kad z davkom 30 dolarjev, kar je pomnilo za takratne čase zelo mnogo. V Bostonu se je pa smel kopati človek samo, če mu je to izredno prepisal zdravnik.

Gradnja ladij se urno razvija

Federalna pomorska komisija (United States Maritime Commission) je ta teden objavila v Washingtonu, da je že storila korake za izvršitev orjaškega brodogradnega programa za gradnjo 8,000,000 ton ladij v letu 1942; 10,000,000 ton ladij v letu 1943. Kakor je to naročil predsednik Roosevelt v svojem govoru pred kongresom dne 6. januarja. Razodelo se je, da so bili sklenjeni kontrakti za gradnjo dodatnih 632 trgovskih ladij za proračunani strošek približno 1.115 milijonov dolarjev.

"Vse ladje bodo izdelane do konca leta 1943," je izjavil pomorski komisar Howard L. Vickery. "To pomenja, da ameriške ladjedelnice bodo v prihodnjih dveh letih dovršile več kot 1.900 ladij, kar je največji brodogradni napor v zgodovini sveta. Ladje, za katere so bili ravnokar oddani kontrakti, dodajo Združenim državam skupaj 18.500,000 ton novih pomorskih gradenj. Pregovori so v teku za nadaljno produkcijo."

"Izvirni program komisije za letošnje gradnjo 574 ladij od 6.000,000 ton se sedaj razširja na gradnjo približno 850 ladij od približno 8.000,000 ton. Leta 1943 se bo brodogradnja še bolj pospešila, na 1.000 ladij od približno 10.000,000 ton skupaj."

"Razlog, zakaj je pomorska komisija v stanju izvesti predsednikov večji brodogradni program, je v velikem obsegu prinesli okolščini, da je bil načrt Liberty ladij standardiziran in gradnja teh ladij postaja to-

varniški problem po načinu masne produkcije.

"Minulo poletje je komisija prevzela dobavo masinerij in opreme za dodatne ladje in organiziral svojo lastno dobavno akcijo, ki je vnaprej nakupovala za te ladje in sedaj ima veliki del potrebne opreme že pod kontraktom ali izdelovanjem."

"Je približno 65.000 vrst predmetov za nakup, ki jih izdelovalci, raztreseni širom vse dežele, sedaj izgotavljajo v zamisli našega načrta, da se delo čim širše raztrese. Delo ladjedelnice pa je, da te predmete zbira v popolne ladje."

"Mi znamo, da je fizično mogoče izvršiti predsednikovo naročilo za 8 milijonov ton ladij v letu 1942 pod pogojem, da so materiali na mestu, kadar je treba in da so delavci voljni in pripravljeni svoje sile. Izvirni gradbeni program se je naslanjal na teden petih dni in osmih ur na dan. Razširjeni brodogradni program za 8.000.000 ton je mogoče le, ako se dalje dela in delavstvo sodeluje."

"Trebalo bo ene tretjine več ljudi, kot je sedaj zaposlenih v ladjedelniceh — kar po moji oceni; bi bilo približno 850 tisoč ljudi koncem leta."

"Pri razvoju tega razširjenega programa se je Pomorska komisija odločila vpeljati dva nova načrta, ki sta bila v prvi pravi že mnogo mesecev, da se prilagodimo skrajnemu naporu Združenih držav. Preiskave in konference so se že nekaj časa vršile skupaj s pristojnimi oblastmi v pogledu teh stvari."

"Ker vsotne forme kontraktov so bile že na razpolago, so se glavna pogovarjanja naslala na produktivno zmoglost, časovni vzpored, itd. na mesto na navadno kompleksna postopanja pri sklepu kontraktov, ki niso bili še standardizirani."

Glede te izjave kapitana Vickery je admiral Land rekel: "Posnemajoč predsednikov govor dne 6. decembra 1941, upam, da ta del našega programa pride do splošnega znanja na Nemškem in Japonskem — dejstva so kroglje."

ZADNJE VESTI.

Poroča se, da bo organiziranje jugoslovanske vojske na Bliznjem vzhodu kmalu končano.

Prepoved gibanja na ulicah v Beogradu so zopet poostrihli. Po 7. uri zvečer v delavnih in po 8. uri zvečer ob nedeljah ne sme biti na ulici nihče brez posebne dovoljenja. Prepoved je izšla brez pojasnila, vendar je razlog lahko ugani.

Srbske čete so porušile veliki del železniške proge Beograd-Niš in razbile stroje v rudnikih srebra in svineca pri Čupriji. Nemške obrambne čete pri rudniku so bile razbite. Tako poročajo londonski British Broadcasting Co. Čuprija je 60 milj južno od Beograda. Angleški higijenski uradi poročajo o napredovanju epidemije na Balkanu, v Jugoslaviji, Grčiji, Rumuniji in Bolgariji zaradi težkih zdravstvenih razmer, ki so nastale vsled vojne in nacijskega "novoga reda."

Po zadnjih vesteh sklepajo v mestu Rudniku, sto milj južno od Beograda sploh ni več živga bitja. Užice in Gornji Milanovac, 80 milj južno od Beograda, sta popolnoma porušena po najnovejših napadih. V Užicu so Nemci pobili nad sto oseb. Trupla so pometali v neko jamo, čez katero so vozili s tanki in tako izbrisali vsako sled o skupnem grobu. Te vest je sporočil neki očitavec.

Zadnja poročila tudi pravijo, da v Beogradu besni tifus in da je stanje zelo težko zaradi pomanjkanja hrane, zlasti pa zaradi kritičnega pomanjkanja mleka za otroke. (JOO.)

BAST PIŠČANCA V FILMU.

Nemškemu učenjaku dr. H. Vollmaru z eksperimentalnega zavoda za hemoterapijo v mestu Frankfurtu se je posrečilo, filmati rast piščanca v jajcu. To je prvi primer, da je bil s fotografiranim aparatom dosežen tak uspeh. Vollmar je po dolgih poskusih odstranil z jajca lupino, potem je pa položil jajce v stekleno posodo, v kateri je lahko filmal vso rast piščanca. V procesu trajajočem 21 dni, so najzanimivejši prvi dnevi. Najprej se pokaže iz rumenjaka belkast madež v velikosti leče, ki v začetku nima nobene posebne strukture. Toda že čez nekaj ur se pojavijo v njem rdeče pike in v sredini nastane majheno jedro, čigar neprestano gibanje kaže, da je to bodoče piščančje srce. Kmalu potem se pokažejo združena jedra z rdečimi lasmi in že se prične krvni obtok. Tretjega dne se že vidi tudi piščančev zarodek, četrtega dne poedini deli telesa, in kot temne pike tudi oči. Ni pa se posrečilo ohraniti tako iz jajca spravljene piščanca pri življenju.

Usmrtnice v Trstu

(Nadaljevanje z 2. str.)

ge pa kazni od 1 do 30 let ječe, je obtožil dr. Lavo Cermelja kot glavnega krivca za vsa dela, ki so jih storili Jugoslovani iz Julijske Krajine proti Italiji kot glavnega organizatorja poškodovanih dejanj in duhovnega voditelja vse proti-italijanske propagande.

Ing. Ante Šenka med drugimi, da je izvrševal poškodovana dejanja; Ivan Ivančević zaradi veleizdaje; Franjo Kavc zaradi poiskane atentata na Mussolinija; Viktor Bobek zaradi ogledstva v korist Jugoslavije; Friderik Lomek, čes, da je na železniški postaji v Trstju podtaknil bombo, ki je eksplodirala in povzročila veliko škodo; Vekoslav Tutan in Šime Koič za teroristična dela; Josip Tomšič, Ivan Lintman in Vrančič za organiziranje skupin za izvrševanje terorističnih del.

Štirje obsojenci pomiloščeni na dosmrtno ječo.

Po kratki vesti, ki je prišla v javnost, so bili od devetih obsojenih na smrt, štirje pomiloščeni in jim je bila smrtis ka-

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročilo. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebne denar in stroške, vse prošnje, da skleneš naročilo, pravčasno potvrditi. Poslije ničkolikokrat nam ali se plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črtami, ker so opravičeni obiskati tudi druge nasebine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik do Vas isroči pojdilo na plačano naročilo.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lantini
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, Walsenburg, M. J. Bayne
INDIANA: Indianapolis: Frank Zupancič
ILLINOIS: Chicago, J. Bevilis, Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich, La Salle, J. Spalick, Mascoutah, Frank Augustus, North Chicago in Washopol, Mosh. Washek
MARYLAND: Kiltmiller, Fr. Vodeplvas
MICHIGAN: Detroit, L. Plankar
MINNESOTA: Chisholm, J. Lahninich, Ely, Joe, J. Pesbel, Eveleth, Louis Goske, Gilbert, Louis Veseli, Hibbing, John Povbe
MONTANA: Roundup, M. E. Paulis, Washoe, L. Chastiga
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Brooklyn, Anthony Svet, Gowanda, Karl Strubbin, Little Falls, Frank Wasto, Worcester, Peter Kofe
OHIO: Barberton, Frank Truha
Cleveland, Anton Boček, Chad, Kar, Hage, Jacob Resnik, John Štapanik, Girard, Anton Nagode, Lorain, Louis Balant, John Kumic, Youngstown, Anton Kham
OREGON: Oregon City, J. Koblav
PENNSYLVANIA: Bessemer, John Jovnikar, Conemaugh, J. Bencovec, Coverdale in okolica, Jos. Paternel, Export, Louis Sepančič, Farrell, Jerry Okota, Forest City, Math Hamis, Fr. Blodnikar
Greentown, Frank Novak, Homer City, Fr. Ferencik, Imperial, Vence Palcich, Johnstown, John Polančič, Krayn, Ant. Tančič, Limerick, Frank Balloch, Mifway, Joud Žust, Pittsburgh in okolica, Philip Progar, Sbelton, A. Hren, Turtle Creek, Fr. Schifrer, West Newton, Joseph Jovan
WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Štebi, Sheboygan, Joseph Hahel
WYOMING: Rock Springs, Louis Tuschat, Diamondville, Joe Rollic
Vse zastopniki tudi potrjuje na svojo, kakor je prajel. Zastopnik topla priporočamo.
UPRAVA "GLAS NARODA"

Note

PIANO HARMONIKO ali KLA VIR

- SLOVENIAN DANCE VANDA POLKA
PO JEZERU K.O.L.O. OHIO VALLEY SYLVIA POLKA
TAM NA VRTHI GREDI MAHBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRHU OJ, MARIČKA, PEGLAJ
ŽIDANA MARELA (polka) VESELI BRATCI (mazurka)
BARČICA MLADI KAPITANE KO PTIČICA TA MALA ZVEDELE SEM NEKAJ
POJDI Z MENOM DOL S PLANINE
GREMO NA ŠTAJERSKO ŠTAJERSKI
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad 3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA Po 25c komad: Naročite pri KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

šen zaupanja s kaznijo večne ječe. To kratko poročilo pravi, da so blizu Trsta izvršili smrtno obsodbo nad petimi obsojenimi: Viktorjem Lobeč, Josipom Tomšičem, Franjem Kavcem, Ivanom Ivančičem in Vadinom. Nedvomno so obsojenec ustrelili v Bazovici pri Trstu, kjer so leta 1930 izvršili smrtno kazen nad Milošem, Bidovcem, Maršičem in Valencičem.

Bazovica je že prej postala sveto mesto za nas Jugoslovane, a nova kri narodnih mučencev je med našim ljudstvom svetost tega mesta potrdila. To mesto bo prišlo v zgodovino borb našega naroda v Istri, Trstu in Gorici, proti narodnemu in državnemu sovražniku in misel na Bazovico, na mučence, ki so jim nasilno vzeli življenje, bo samo utrdila naš narod v borbi, za maščevanje, za vztrajanje do končne zmage pravične stvari do združenja odtiranih krajev z materjo domovino, Jugoslavijo.

ISČE SE — izvežbane ŠIVALKE za otroške klobuke, dolga sezona, videlka plača. Oglasite se takoj. IRA G. KATZ 395 — 4th AVENUE na vogalu 28. ceste NEW YORK (3x)

Poučni spisi
ANGLESKO SLOVENSKO SERILO. urednik dr. F. J. Kern. Vesnar. Cena \$2.00
KNJIGA O DOSTOJNEM VEDEDJU. 111 strani. Cena 50a
MEMBARSTVO. Spisal Anton Fava. 6 slikami 168 strani. Knjiga za mladike in ljubitelje mekarnstva sploh. Cena .50
OSTRNO ENJIGOVODSTVO. 258 strani. Ves... Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno inženjirstvo in za kolosivarnstvo. Cena \$1.—
ČEDELAR. Spisal Frank Lakmayer. 165 strani. Cena \$1.—
ZDRAVILNA ZHLEČKA. 62 strani. Cena .250
Naročite pri: Slovenic Publishing Company 216 W. 18th Street New York, N. Y.

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN. 18

Nasmehnil se je in poln ljubezni gladil njene lase. "Dober si, nežna, Lorica. Prepričan sem, da bova srečna."
 "Bodo in bolest hočem nositi, samo ako vem, da boš ti srečen. Tvoja sreča bo obsevala tudi mene in v tej sreči bom pozabljala svoje gorje."
 Njena udanost ga je ganila. Prijazno se smehljaje je pripomnil: "Morda bo mama še v blagoslov ukaz njegovega veličanstva."

Mati izbira sinu — ljubico.

Človeštvo je iznašlo pojem časa. Obremenjujejoč utir večnosti ga je človeštvo spravilo v gibanje in ga izmerilo na svojem lastnem, samo nekaj pedit dolgem življenju. Večno spreminjajočo noč in dneva je razdelila v minute in ure. V mesecih in letih meri spremembe v naravi. Človeški rodovi vzcvetevajo in izginjajo pod večnim krogotekom zvezda. Sedemnajst let je poteklo odkar se je grof Wolkstein poslovil od Dunaja. Spontin naj je bil pozabljen. Ni imel nobenega prijatelja, nobene ljubice, ki bi ga ohranila v spominu. V hitro živčevič družbi ni nihče vedel, je li grof še živ ali je že zdavnaj umrl na svojem potovanju. Kdo bi se brigal za človeka, ki ni v svojem samoljubju nikdar stopal v ospredje ter živel mirno in samotno? Preteklo je 17 let. Nadvojvoda Karel se je razvil v mladeniča. V dvorni loži Karlovega gledališča je sedel s svojim vzgojiteljem grofom Wallisom in z naraščajočo napetostjo sledil razvoju predstave. Igrali so opero "Das Suesse Maedel" in priljubljena subretka Mici Lorenz je pela naslovno vlogo. Ni bila baš lepa in še daleč preko mladih let, vendar pa je imela njena ljubka, živahna igra na sebi nekaj izredno mikavnega. Njen glas je zvenel še čisto, in polno in kdor je videl njen ljubki pojav na odru, bo razumel, zakaj je v kratkem postala ljubljena gledališkega občinstva. Njeni ljubki naravni dovptji, njen domač dunajski dialekt, vse to je povzročalo viharno ploskanje in nadvojvoda se je z navdušenjem udeleževal teh ovacij. Svoje velike, modrece oči je v največjem občudovanju upiral v umetnico in vžival njeno, vključ vsi občinstvi še vedno lepo postavio in nepravilno težni, ali vendar boljviti obraz. Ko je v smislu svoje vloge objela svojega soigralca, je nadvojvoda nehoti stisnil pesti in na njegovem dobrodušnem obrazu se je pojavila jeza ljubosumnosti. V odmoru se je obrnil na svojega vzgojitelja.

"Mici Lorenz je vendar velika umetnica in izredno lepa ženska!"

Grof je prikimal. "Prav čedkana, cesarska visokost, in izredno živahna. Da bi bila posebno lepa, ne morem trditi, toda njena mikavna osebnost učinkuje mogočno na vsakogar."

"Enkrat bi pač hotel ž njo govoriti. Za srečnega se lahko smatra tisti, ki sme bivati v njeni bližini."

Grof Wallis je z nekim čudnim pogledom meril svojega gojenca.

"Ne bilo bi posebno težko, cesarska visokost, dobiti vstop k umetnici, toda vprašanje je, ako bi to dovolila njena cesarska visokost, gospa mama"

Nadvojvoda je lahko zardel.

"Mama, Bog obvaruj. Takoj bi me zopet poslala k spovedi. Mama bi res ne s mela ničesar vedeti."

V drugem dejanju se je še bolj povečalo nadvojvodovo zanimanje za umetnico. Z napetim navdušenjem je sledil njeni igri. Ko je v zadnjem prizoru nastopila močno dekoltirana so njegove oči z največjim uživanjem počivale na njenih okroglih ramah, na njenih polnih belih rokah. Njegovo lice je bilo rdeče in v njegovih očeh se je svetlikalo silno poželenje. Deček se je v eni uri razvil v moza in koprnel po prvi ženski, ki je vzbudila njegovo čustvenost. Ko je zastor padel, je navdušeno vzkliznil:

"Vsekakor jo moram videti, moram jo videti! Gospod grof, poskrbite za to, da sva s njim govoriti."

Z zaupanjem in prosee je zrl na svojega vzgojitelja, ki je, smehljajoče se, opazoval v moškem spoznanju prvi erotični pojav svojega gojenca. Kri njegove rodbine, ki se je vedno prekomerno udajala polteni ljubezni, je jela valovati v mladeniču. Grof Wallis je rekel:

"Cesarska visokost uvažajte, kako težko je stopiti proti vsaki etiki v stike z umetnico. Dama bi odklonila vsako obhajanje, ki bi jo lahko kompromitiralo."

"Igralke vendar imajo vedno razmerje, ali ne gospod grof?"

"Tako govore ljudje, pa ni treba, da bi bilo vse res. Zavisit in klepetivost sta vedno na poslu in obrekovanje izmišlja vedno nove zgodbe. Igralci so v tem oziru veliki. Umetniki so ljudje, s katerimi je treba občeavati z največjo previdnostjo."

"Pa vendar je to lep poklic, razveseljevati ljudi in jih voditi na pota lepote."

"Greh pozlačevati in zlo lepotičiti," je suho pripomnil vzgojitelj. "Ničesar ni pristnega na tem svetu, ki ga pomenjajo gledališke deske. Pristna na umetnikih je samo domišljavost in brezmejna razbuzdanost."

Kakor se je zdelo, ni nadvojvoda posebno verjel tej verziji. Najmanj, kar je hotel imeti, je bilo, da se priznajo v tem oziru izjeme.

"Mici Lorenz je kot ženska gotovo tako čista in plemenita, kakor njena igra na odru. Ženska, tako lepa in vzvišena v svoji umetnosti, mora biti dobra in ljubezni polna tudi v življenju."

Grof Wallis je skomignil z ramami. On je to bolje vedel, toda ni imel vzroka, da bi zastrupil v svojem gojenju prvi pojav ljubezni. Spravil je razgovor na druge stvari. Toda nadvojvoda se ni dal kljub opetovanim poskusom odvrniti od prvotne teme. Ko pa je spoznal, da ni našel razumevanja za svojo sanjavo, je umolknil, da bi lažje nemoteno mislil na mikavno igralko. Nato sta obadva molčala in grof Wallis je bil vesel, ko je spravil svojega gojenca v spalnico, in se nato umaknil. V njem pa je dozorel načrt, ki ga je hotel izvesti takoj drugi dan. Drugo jutro je podal poročilo nadvojvodinji materi o napredku njenega sina na znanstvenem polju ter zaključil svoje poročilo s pripombo, da se zdi nadvojvoda že dovolj zrel, da se zanj spremeni vzgojni načrt.

(Nadaljevanje.)

Izjava Dr. Miloša Sekuliča

(JOO.) — "The Central European Observer" priobčuje v št. z dne 12. dec. 1941 dobesedno izjavo dr. Miloša Sekuliča, šefa beogradske obšinske bolnice, ki je v Londonu. Izjava se v prevodu glasi:

Ko je pojasnil roparske navade nemških častnikov, vojakov in Gestapa. je dr. Sekulič dejal:

"Gestapo je začel s svojim delom v prvi polovici maja in svojo delavnost zlasti razvil junija meseca, ko se je začela nemško-ruska vojna. Sestavljal jo so ga Nemci in njim so pomagali tisti člani nemške manjšine, s katerimi so sodelovali nekateri med srbskimi Kvizlingi. Vodja gestapa je neki Kraus. Gestapo je razvil zlasti svoje delovanje proti anglofilom, prostim zidarjem, komunistom in židom. Zidje so morali nositi rumen trak z židovskim znakom na levem rokavu. Vse znamenite anglofile so zaprli. Tako na primer je Dragan Miličević, tajnik trgovske zbornice v Beogradu in ustanovnik anglofilskega lista Danica, še vedno v zaporu (potem so ga ustrelili). Dobro znane odvetnička Zdravkoviča je gestapo zasliševal samo zato, ker je njegova žena Angležinja.

Deset tisoč ljudi je bilo ubitih razen tistih, ki so jih ubili vstaki Pavelićevci Hrvatske. Po mojih poročilih, ki sem jih dobil iz prvih virov, je bilo ob novi zasedbi Kraljeva v mesecu oktobru za 23 nemških vojakov ubitih 2540 delavcev tega važnega industrijskega središča v zahodnem delu Srbije. V Kragujevcu, največjem središču za izdelovanje orožja v Srbiji, južnozahodno od Beograda, je bilo ubitih nad 4576 delavcev. Teh usmrtnih časopisi, ki jih nadzoruje Nentci, seveda niso poročili. Toda listi od časa do časa prinašajo kratke vesti o smrtih kaznih. Tako je "Donau Zeitung" dne 4. decembra priobčil uradno sporočilo v katerem piše, da je bilo 3. septembra ubitih 50 komunistov zaradi uboja enega nemškega vojaka na neki beogradske ulici.

"Novo Vreme" dne 18. oktobra v sporočilu nemškega poveljstva priobčuje, da je bilo "200 talcev ustreljenih zaradi uboja dveh Nemcev v Beogradu."

Dr. Sekulič potrjuje vrti o neuspelih Italijanov pri ust-

navljanju "neodvisne države Črne gore." O delovanju Bolgarov dr. Sekulič pravi:

Prihod Bolgarov v južno Srbijo je prinesel strašno gospodarsko zmedo. Bolgari so navidezno nastopili kot "osvoboditelji" svojih bratov, v resnici pa so delali vse mogoče, da bi pognali z doma vse tiste, ki so bili na "črni listi." Pri tem so jim pomagali tako imenovani "makedonstvušči."

Vse prebivalstvo, ki se je v teh krajih naselilo po letu 1918 je moralo zapustiti svoje domove, ker so bila njihova življenja s prihodom "osvoboditeljev" ogrožena. Veliko število so k temu prisilili. Do sedaj še nismo mogli dobiti točnega števila ubitih in pregnanih. Pomembno pa je dejstvo, da šteje Skopje, ki je nekdanje imelo 88 tisoč prebivalcev, sedaj samo še 25.000. Tako imenovani Makedonci so zelo razočarani nad svojimi prisilnimi oblastniki. Prejeli smo poročila, da veliko število ljudstva iz Makedonije stoji z ramo ob rami z našimi boreci proti Nemcem v Srbiji. Zanimivo je da je novačenie v Srbiji prineslo v narod veliko nezadovoljstvo, tako da ljudstvo odhaja v gore, da se pridruži četnikom.

O Madžarih piše dr. Sekulič sledeče:

Takoj po zasedbi Bačke so uporabili Madžari proti srbskemu prebivalstvu isti način umičevanja in pregonov, kakor njihovi nemški gospodarji. Vsi tisti, ki so se na tem zemlju naselili po letu 1918, so bili prisiljeni umakniti se v Srbijo, kolikor jih "plemeniti" madžarski narod ni poklal. Po prvih štetjih so Madžari pobili 15 tisoč Srbov in poedinci imajo slike pokoljev v Pančevu, Novem Sadu in drugje. Sam Novi Sad, sedež srbskega pravoslavnega škofa, mesto, ki so ga imenovali "srbske Atene", je kazal zaradi borb lanskega aprila žalostno sliko.

Končno je dr. Sekulič govoril o "nevidni vojski Draža Mihajloviča:

Tako imenovane četniške borbe so v resnici dobro organizirani odpor pod vodstvom aktivnih srbskih častnikov in poveljstvom Draža Mihajloviča. Pretežna večina te vojske so Srbi, ostali pa Hrvati in Slovenci. Ta nevidna vojska ima glavno poveljništvo, oddelke za zvezo, radijsko postajo

KUPUJTE

DEFENSE BONDS IN STAMPS

itd. in šteje nad 100,000 vojakov. Vsi člani te vojske so dali pismeno izjavo, da se bodo borili do končne zmage nad Nemci in trdovratno odbijajo vse nemške predloge za predajo. Trdno so prepričani o zmagi zaveznikov. Večinoma delujejo z malimi oddelki pod poveljstvom izvrstno izurjenih in sposobnih častnikov. Tej vojski zelo pomagajo bivše četniške skupine, s kakršnimi delujejo skupaj in druge osamljene skupine, ki se upirajo Vojski Draža Mihajloviča. Čeprav ni tako dobro oborožena, ima veliko število izurjenih častnikov in vojakov, ki neprestano delajo težave Nemcem in Kvizlingom, vključno s Pavelićem.

Posledice tega delovanja so dobro znane. Nemci doživljajo napade vsepovsod. Uničenih je bilo nad 200 mostov in 400 skladišč orožja. Mnogi rudniki so bili uničeni ali stavljeni iz uporabe. Glavna železniška proga je bila razbita malone vsak dan; lokalne železniške zveze sploh ne delujejo. Vedeti pa je treba, da se ti hrabri ljudje borijo zelo slabo opremljeni in da so zelo potrebni orožja in drugega materiala.

Poročilo je v skladu z vestmi, ki smo jih prejeli iz dveh virov o borbi v Jugoslaviji. Ta poročila pripovedujejo ne samo o velikih nemških silah v Jugoslaviji, temveč o krutih "maščevanjih", ki se Nemci pripravljajo na nje, kot je sporočil Washington.

"KJER HITLER POMAGA."

Hitler hoče zediniti Evropo. V nekem oziru mu gre po sreči. On narode učí o potrebi edinstva.

V Londonu ste vladi Jugoslavije in Grčije v izgnanstvu pravkar podpisali sporazum, ki ima v načrtu zvezo obeh držav po vojni. Pred letom dni ste Češka in Poljska podpisali podoben sporazum, ki se je med tem časom še poglabil.

Uspeh v urejevanju balkanskih vprašanj hrabri miroljubni svet, kajti tekanovanje med balkanskimi narodi je večih povzročilo spore med zainteresiranimi velesilami, ter ustvarjalo vojne in pa, ker je ljubosumnost na Balkanu olajšala napadalec na primer nacistični Nemčiji, razdelitev in vladanje.

Grško-jugoslovanski sporazum, čeprav ima samo akademski pomen, dokler zavezniki ne bodo zmagali, je koristen dokument. Odkriva priprave za roševanje tistih vprašanj, ki so prvo svetovni vojni bila trd

FORDEFENSE V tem času narodne stiske potrebuje naša domovina vašo pomoč. Kupujte redno Defense Stamps in bonde.

Zopet sprejemamo naročilo za to zanimivo knjigo.

KUHARSKA KNJIGA: Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku) RECEPTI VSEH NARODOV Stane samo 2.⁰⁰

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street New York, N. Y.

Zopet sprejemamo naročilo za to zanimivo knjigo.

oreh mirovne konference, vprašanj, ki v resnici nikoli niso bila rešena. Prav tako tudi dokazuje, da ni samo Hitler pri delu in pripravah za zedinjevanje narodov. Dočim se zavezniki armije in morske sile pripravljajo za napade na bojiščih, se je zavezniki napad na diplomatskem in političnem polju že začel.

Čeprav seveda teh načrtov ni povzročil Hitler iz nekih dobrih namenov, je nacistični načelnik vendar prispeval k njihovemu končnemu uspehu. Kadarkoli bo narode spet mikalo zavrtiči potrebno samozatajevanje pri graditvi novega sveta, naj ga primerjajo z žrtvami, ki so jih morali dati zaradi Hitlerjevih ambicij za zgraditev nacističnega sveta.

"Christian Science Monitor."

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

FERDO JUVANEC:		
Zjutraj	30	
Slovanaka	30	
PETER JEREB: Pella roča; VASILIJ MIRK: Podokolna		30
ZORKO PRELOVEC:		
Ko so fantje proti vasi	30	
Le enkrat se	20	
Slava delu	20	
HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkan pica		35

PEVSKIM ZBOROM POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI		
Zbirka 9 narodnih pesmi		
Izdala Glasbena Matica v Clevelandu.		
Cena — \$1.50		
Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor		30
SEST NARODNIH PESMI za moški zbor		30
SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor		30
Franc Venturini—SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV		30
Ferdo Juvance—12 MLADIH LET. moški zbori		30
Peter Jereb—OSEM ZBOROV (meški in mešani)		30

Moški zbori

OSKAR DEV:	
Barčica; Oj, moj šocel je sov;	
Kam ml, fantje, drev v vas pojdemo	30
OSKAR DEV:	
Srečno, ljubca moja; Ko ptičica na tuje gre; Soči; Moj očka ma konjčka dva; Dobiv sem pismo; Slovo; Je vplnila luč	30
EMIL ADAMIČ:	
Modra devojka (belokranjska)	30
Vao noč pri potoci	30
Jurjeva	30
Hodi Mleka domo; Kaj druga ga hočem; Zdravica	30
VASILIJ MIRK in A. GROBMING:	
Vetrič; Pa gradil	30

Naročilo pošljite na:	
"Glas Naroda"	
216 WEST 18th STREET	NEW YORK, N. Y.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:	
KVIŠKU SRCE	
2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani	
vezava umetno	25c.
KVIŠKU SRCE — (št. 255)	
2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani	
v belem celoidu	50c.
KVIŠKU SRCE — (št. 408)	
2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani	
Cena 75 centov	
RAJSKI GLASOVI — (št. 408)	
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 stral	
vstevil Sv. Križev Pot	
Cena \$1.50	
RAJSKI GLASOVI — (št. 416)	
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani	
vstevil Sv. Križev Pot	
Cena \$1.50	
SKRBI ZA DUŠO (št. 416)	
3 x 4 1/2 inčev — 512 strani	
Cena \$1.75	
NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)	
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 inčev	
Cena 75c	
Angleški molitveniki:	
(ZA MLADINO)	
Key of Heaven	
fino vezano	35
v umje vezano	75
CATHOLIC POCKET MANUAL	
v fino umje vezano	1.-

Slovenic Publishing Company
 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.